

Úroky, pokuty a penále

Sankce v kostce

Sankce vám hrozí za **nesplnění povinností vůči správci daně**.

Základním zákonem, který je upravuje, je zákon č. 280/2009 Sb., tedy daňový řád. Některé sankce upravují jiné zákony, například zákon o DPH nebo o daních z příjmů.

Nejčastěji se setkáte s úrokem z prodlení za pozdní úhradu daně nebo zálohy na daň.

Úroky z prodlení

Úroky z prodlení upravuje § 252 daňového řádu. Počítají se vám za každý den zpoždění. Může se však stát, že se zpozdíte, a přitom nic nezaplatíte. Jak je to možné?

- 1) Úrok **do 1 000 Kč se vám nevyměří**.
- 2) Úrok se vám počítá **až od 4. dne** po původním dni splatnosti daně.

> Dobré vědět:

Jde o kalendářní dny, ne pracovní.

Sazby ale nejsou nijak přátelské. Podle nového občanského zákoníku zaplatíte **repo sazbu ČNB + 8 %**. V současné době (leden 2026) to dělá **celých 13,75 %!** Sazba se aktualizuje vždy k 1. dni daného pololetí.

> Dobré vědět:

Repo sazba je úroková sazba, kterou vyhláší Česká národní banka. Mění se podle rozhodnutí Bankovní rady ČNB.

Příklad:

Pan Karel je podnikatel a plátcem DPH. Přiznání k DPH za leden 2024 podal 20. února 2024. DPH byla splatná k 25. únoru 2024 a dělala 500 000 Kč. Pan Karel bohužel neměl na účtu dost peněz, a tak ji zaplatil až 5. dubna 2024.

Od 3. března 2024 mu začíná běžet úrok.

Celkem na něm pan Karel zaplatí:

$500\,000\text{ Kč} \times 15\% \times 33\text{ dní}/365 = \mathbf{6\,781\text{ Kč}}$.

Firma Jarmila a synové podala 1. července 2023 přiznání k dani z příjmů právnických osob za rok 2022. Rovnou uhradila daň, která dělala 1 000 000 Kč.

Správce daně zahájil v září 2023 kontrolu za rok 2022 a v únoru 2024 platební výměr, kde firmě Jarmila a synové doměřil 250 000 Kč. Firma se proti výměru odvolala a doměřenou daň uhradila až po zamítnutí odvolání. Platební výměr nabyl právní moci 5. září 2024.

Kromě doměřené daně musí firma zaplatit úrok z prodlení: $250\,000\text{ Kč} \times 15\% \times (5. 9. 2024 - 5. 7. 2023)/365 = \mathbf{43\,870\text{ Kč}}$.

Pokuta za opožděné tvrzení daně

Když se opozdíte s daňovým přiznáním, zaplatíte pokutu za opožděné tvrzení daně. Tu upravuje § 250 daňového řádu.

Opozdlili jste se o víc než 5 pracovních dnů?

Pak počítejte s tím, že zaplatíte:

- a) **0,05 %** stanovené **daně** za každý den prodlení, nejvýš 5 % daně.
- b) **0,05 %** stanoveného **daňového odpočtu** za každý den prodlení, nejvýš 5 % daňového odpočtu.
- c) **0,01 %** stanovené **daňové ztráty** za každý den prodlení, nejvýš 5 % daňové ztráty

Nejde přitom jen o daňové přiznání.

Pokutu zaplatíte i v případě, že pozdě podáte další dokumenty:

- hlášení
- vyúčtování
- následné hlášení
- dodatečné vyúčtování